

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ ร้านอาหารบ้านเหนือน้ำ ปทุมธานี
๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ ร้านอาหารบ้านเหนือน้ำ ปทุมธานี ๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันอังคาร ที่ ๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวน
เขตต์ ประธานมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และคณะวิทยากร รศ.สงบ
เชื้อทอง, ผศ.อรรถพร หอมจันทร์, อ.ธีรพันธ์ ครองยุทธ, อ.ธิดารัตน์ หอมจันทร์ และ
อ.คำปั่น อักษรวิลัย ได้รับเชิญจากคุณจรรยา ตระกูลวิไล สมาชิกชมรมบ้านร่มมะ มศพ.
ลำดับที่ ๒๓๑ และ สมาชิกชมรมบ้านร่มมะ จังหวัดปทุมธานี เพื่อไปสนทนาธรรมที่
ร้านอาหารบ้านเหนือน้ำ ถนนเทศบาล ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัด
ปทุมธานี

ร้านอาหารบ้านเหนือน้ำมีบรรยากาศร่มรื่น กว้างขวาง มีทัศนียภาพริมน้ำเจ้าพระยาที่สวยงาม สำหรับท่านที่ชื่นชอบการดื่มกาแฟ ด้านหน้าติดแม่น้ำมีร้านกาแฟลอยน้ำสองชั้น ในบรรยากาศที่น่านั่งจิบกาแฟชมวิวแบบสบาย ๆ ไว้บริการ อาหารก็มีรสชาตินุ่มนวล กลมกล่อม อร่อยทุกอย่าง ซึ่งทางท่านเจ้าภาพมีกุศโลศรัทธาอย่างยิ่งในการจัดสนทนาธรรมในครั้งนี้ โดยให้ประกาศเชิญชวนทุกช่องทางสื่อสารของมูลนิธิ

ตลอดจนการบอกกล่าวต่อ ๆ กันไม่จำกัดจำนวน เพื่อทุกคนที่สนใจสามารถเข้าร่วมฟังการสนทนาธรรมในครั้งนี้ได้ตามอัธยาศัย ซึ่งท่านเจ้าภาพได้สั่งให้ทางร้านจัดเตรียมความพร้อมในการบริการอาหารกลางวันแก่ผู้เข้าร่วมฟังการสนทนาธรรมในครั้งนี้อย่างเต็มที่

เป็นที่น่ายินดีและอนุโมทนาอย่างยิ่ง
ที่ได้เห็นภาพของชาวปทุมธานีจำนวนมาก ที่
ปกติรับฟังพระธรรมจากท่านอาจารย์ทาง
วิทยุและทางโทรทัศน์ รวมทั้งทางสื่ออื่น ๆ
ด้วย ได้มีโอกาสมากราบท่านอาจารย์และเข้า
ร่วมฟังการสนทนาธรรม เต็มห้องที่ทางท่าน
เจ้าภาพได้จัดเตรียมไว้

อันดับต่อไป ก็ขออนุญาตนำความ
การสนทนาบางตอนซึ่งมีความไพเราะอย่าง
ยิ่งมาฝากทุก ๆ ท่านเช่นเคย หากท่านติดตาม

ข้อความการสนทนาธรรมในที่ต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้านำมาฝากในขณะนี้ จะสังเกตถึง
ข้อความที่ท่านอาจารย์บรรยายถึงการระลึกถึงลักษณะของสภาพธรรมที่เป็นปกติใน
ชีวิตประจำวันอย่างละเอียดชัดเจน จึงขอเชิญชวนว่า ไม่ควรพลาดที่จะอ่านและ
พิจารณาอย่างช้า ๆ โดยละเอียดครับ

อ.ธิดารัตน์ :

การที่จะเข้าถึง หรือว่ารู้ลักษณะของธรรมะไม่ใช่เรื่องง่ายเลย...เหมือนกับเราศึกษาชื่อ ศึกษาเรื่อง ชื่อ-เรื่อง ก็มากมายโดยหลากหลายนัยของเทศนาต่าง ๆ แต่ศึกษาเหมือนกับเราศึกษามาก แต่จริง ๆ แล้ว รู้ตัวธรรมะนี้ รู้น้อย ทำไม่ถึงเป็นอย่างนั้นคะ ท่านอาจารย์

ท่านอาจารย์ :

คะ ก็เป็นสิ่งที่ลึกซึ้ง

อ.คำปั่น :

ที่ท่านอาจารย์ได้กล่าวถึงความเป็นจริงของธรรมะ ที่บอก
ว่า ลึกซึ้งนี่นะครับ ก็จะทำให้เรียนท่านอาจารย์ถึงความ
ลึกซึ้งของพระธรรมว่า มีความลึกซึ้งอย่างไรครับ
เหมือนกับเป็นการได้ยินอยู่เสมอว่าลึกซึ้ง ลึกซึ้ง แต่ว่าใน
ความลึกซึ้งของพระธรรม เป็นอย่างไรครับท่านอาจารย์
ครับ

ท่านอาจารย์ :

ก็ต้องรู้จักว่าธรรมะคืออะไรก่อน รู้จักหรือยังคะ? ได้ยิน
แต่คำว่าธรรมะ แต่ว่า รู้จักจริง ๆ หรือเปล่า? ว่า ธรรมะ
คืออะไร?

อ.คำปั่น :

เวลาที่ได้ฟัง ได้ศึกษา ก็ได้ฟังว่า ธรรมะคือสิ่งที่มีจริง ๆ
ครับ

ท่านอาจารย์ :

ได้ฟังว่า...ไม่พอ!! ใช่ไหม? เพราะเราก็ ฟังว่า ฟังว่า มา
มากมาย แต่ได้ฟังว่า ธรรมะคือสิ่งที่มีจริง ต้องคิด ต้อง
ไตร่ตรอง จนกระทั่งเป็นความเข้าใจของเราเอง ว่า เพราะ
มีสิ่งที่มีจริงแล้วก็ไม่รู้ความจริงของสิ่งที่มีจริง จึงได้มีการ
บำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ ที่จะรู้ความจริงของสิ่งที่มี
จริง ที่สำคัญที่สุด ก็คือ สิ่งที่กำลังมีจริงเดี๋ยวนี้ ถ้าขณะนี้
ไม่เข้าใจสิ่งที่มีจริง ๆ แล้วจะเข้าใจอะไร?

...เพราะฉะนั้น ต้องไม่ข้ามแต่ละคำ ธรรมะคือสิ่งที่มีจริง
เดี๋ยวนี้ ก็ต้องรู้ว่า ไม่ว่าอะไรที่กำลังปรากฏว่ามีในขณะนี้
เดี๋ยวนี้ นั่นคือความหมาย ที่พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสไว้ใน
ภาษาบาลี ซึ่งภาษาไทยก็หมายความว่าถึง สิ่งที่มีจริง...

...เพราะฉะนั้น เพียงเท่านี้ เริ่มมีศรัทธา ความพอใจของ
จิต ที่ไม่มีโลภะ ไม่มีโทสะ ไม่มีโมหะ แต่รู้ว่า ขณะนี้ มีสิ่ง
ที่มีจริง ที่ยังไม่เคยรู้มาก่อน ว่าคืออะไร? ก็เริ่มฟัง เริ่ม
เข้าใจ...

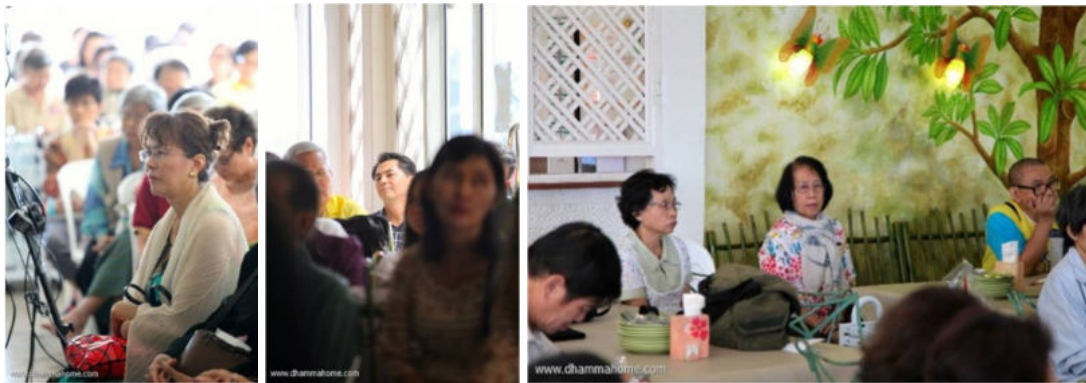

...เพราะฉะนั้น ใครก็ตาม ที่บอกว่า "ฟังธรรมะ" สนใจธรรมะ ศึกษาธรรมะ ต้องรู้ว่าธรรมะคืออะไร มิฉะนั้นก็ไม่ตรงตั้งแต่ต้น!!! เพราะฉะนั้น เดียวนี้เอง!! สิ่งที่มีจริง เป็นธรรมะ!! สำหรับผู้ที่ยังไม่เคยฟังเลย ถ้ามองว่าอะไรมีจริง ไม่เคยคิด ฟังธรรมะ ไม่เคยไตร่ตรอง เคยแต่ฟังไปเรื่อย ๆ เข้าหู แต่ถึงใจ หรือเปล่า? เพราะว่าเพียงแค่ได้ยิน กำลังฟังนี้เอง แม้ได้ยินแต่ละคำ เข้าใจคำนั้นจริง ๆ หรือเปล่า? เพราะว่าคำที่พูดมีหลายคำ แต่ว่าแต่ละคำ ต้องเข้าใจจริง ๆ

ถ้าไม่มีสิ่งที่มีจริง แล้วพูดถึงสิ่งที่ไม่มีจริง จะมีประโยชน์ไหม? นี่ต้องเริ่มเห็นประโยชน์ของการฟังธรรม ถ้าพูดถึงสิ่งที่ไม่มีจริง ไม่ต้องฟังเลย ฟังแล้วจะอย่างไร? ก็ไม่มีจริง ๆ แล้วจะไปฟังทำไม? แต่เพราะเหตุว่า ได้ยินแต่ละคำนี้ ต้องรู้ว่า หมายความว่าถึงสิ่งที่กำลังมี เดียวนี้เอง...

...เพราะฉะนั้น เดียวนี้ มีใครไม่เห็นบ้างไหม? กำลังเห็นเห็นมีจริง ๆ หรือเปล่า? พอย้ำ บางคนไม่แน่ใจ บางคนก็ไปคิดว่า "เห็น" มีจริง ๆ หรือเปล่า ทั้ง ๆ ที่กำลังเห็น...

...เพราะฉะนั้น ธรรมะ ไม่ใช่เรื่องที่เกินวิสัย ที่ยุ่งยาก ที่เรา
ต้องไปคิดแบบอื่น เรื่องอื่น วนเวียนไป แต่ต้องเป็นผู้ที่
ตรง "เห็น" มีจริง เพราะ "กำลังเห็น" สิ่งที่มีจริง คือ "เห็น"
เดี๋ยวนี้แหละ พระผู้มีพระภาคฯ ทรงตรัสรู้ว่า เป็นสิ่งที่มี
จริง ซึ่งไม่มีใครเป็นเจ้าของ ไม่ใช่เรา และไม่ใช่ของใคร...

...นี่คือการฟังธรรมะ เพื่อที่จะรู้ว่า ตลอดชีวิต ทั้งหมด สิ่ง
ที่มีจริงแต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง เป็นสิ่งที่มีจริง
เมื่อเกิดขึ้น ปรากฏ จึงรู้ว่า มี ถ้าไม่เกิดขึ้น อย่างคนตา
บอด บอกเขาว่าเห็น เขาจะรู้ไหม? ว่า "เห็น" เป็นอย่างไร?
เพราะ "เห็น" ไม่เกิด สำหรับคนตาบอด เพราะฉะนั้น คน
ตาบอดก็ไม่รู้ว่าเห็นเป็นอย่างไร...

...แต่ทุกคนขณะนี้กำลังมี "เห็น" แต่เคยเข้าใจว่า "เห็น"
เป็น "เราเห็น" ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก่อนที่จะได้ทรง

ตรัสรู้ เมื่อเป็นพระโพธิสัตว์ ก็เป็นเราเห็น ทุกคนเห็น แต่เมื่อได้ตรัสรู้แล้ว ก็รู้ความจริงของสิ่งที่มีจริง ๆ แต่แต่ละวัน แต่ละวัน ว่าเป็นสิ่งที่มีปัจจัยเกิดขึ้น แล้วก็ดับไป นี่เริ่มต้นของการที่จะเข้าใจความหมายของคำว่า ธรรมะทั้งหลาย เป็นอนัตตา คือ ไม่ใช่เรา "เห็น" ไม่ใช่เรา เพราะว่า ถ้าเห็นไม่เกิด จะเป็นเราเห็นได้อย่างไร แต่ทันทีทันใดที่เห็นเกิด ก็เพราะไม่รู้ความจริงว่า เห็นต้องเกิด เมื่อมีปัจจัยที่จะทำ ให้เห็นก็ต้องเห็น ก็ไปเข้าใจผิด ว่าเป็น "เราเห็น"...

...เพราะฉะนั้น ความไม่เข้าใจความจริง ทำให้เป็นสุข เป็นทุกข์ต่าง ๆ มากมาย แล้วก็มีแต่ความไม่รู้!! "ได้ยิน" ได้ยินยังไม่เกิด เสียงปรากฏไม่ได้ แต่ว่าเวลาที่มี "เสียง" ปรากฏ หมายความว่า มี "สภาพได้ยิน" ขณะนี้กำลังได้ยิน ถ้าไม่ได้ฟังธรรมะ "เราได้ยิน"...

...เพราะฉะนั้น จะไม่มีวันที่จะเข้าใจการตรัสรู้ของพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าไม่ไตร่ตรอง และเคารพในแต่ละคำ
ที่ได้ฟัง ว่า จริงหรือเปล่า? ถูกหรือเปล่า? ก่อนได้ยิน ไม่มี
"ได้ยิน" พอได้ยิน เสียงปรากฏ ได้ยินเฉพาะเสียง แล้วดับ
ไป ที่ไม่รู้ก็คือว่า ธรรมะใด ๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นแล้วดับ ไม่เหลือ
เลย...

ค่อย ๆ ฟัง จนกว่าจะคลายความยึดถือ และเข้าใจ
ถูกต้องว่า สิ่งที่มีจริงทั้งหมดที่ปรากฏ เพราะเกิดขึ้น แล้ว
ก็ดับไป แต่ว่าไม่รู้ความจริงของการเกิดดับ ก็ยึดถือว่า
เป็นหนึ่งสิ่งใดที่เที่ยง

...พระธรรมที่เกิดจากการที่ได้ทรงตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ละเอียดกว่านี้มาก แสดงให้เห็นว่า ทุกวัน ตั้งแต่เกิดจนตาย เราไม่มีความละเอียด ในการรู้ว่า วันนี้มีอะไรบ้าง? เช่นเดี๋ยวนี้อะไร? ถามใคร จะตอบได้ไหม? เดี๋ยวนี้อะไรบ้าง? กำลังก้มมือ กำลังยกมือ กำลังยิ้ม กำลังคิด ทั้งหมด เป็นสิ่งที่เกิดดับอย่างรวดเร็วมาก จนกระทั่งถามว่าเดี๋ยวนี้อะไรจริง? ก็เกือบจะตอบไม่ได้ ในแต่ละอย่าง ซึ่งมี นี่แสดงความลึกซึ้งของธรรมะ ถ้าไม่มีธรรมะอย่างนี้ อะไรจะลึกซึ้ง ไปเอาอะไรมาลึกซึ้ง?...

อ.ธิดารัตน์ :

ท่านอาจารย์คะ ที่ใช้คำว่า "ลึกซึ้ง" เพราะว่า ถึงแม้ธรรมะนั้นนั้นปรากฏอยู่ ลึกซึ้งเพราะเห็นได้ยาก ถึงแม้จะมีการศึกษา ศึกษาชื่อ ศึกษาเรื่อง แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะเข้าใจถึงสภาพธรรมะที่ปรากฏได้!! แล้วการศึกษาที่จะเป็นปริยัติที่จะเกื้อกูล เพื่อที่จะให้เข้าใจว่า มีลักษณะอย่างนั้นจริงๆ หรือว่าสามารถที่จะศึกษาลักษณะของธรรมะได้ หมายถึง จะต้องศึกษาด้วยดีอย่างไรคะท่านอาจารย์

ท่านอาจารย์ :

คะ ก็เข้าใจคำที่ได้ฟัง!! ไม่ใช่ ฟังไป ฟังไป ไม่เข้าใจเลย
ไม่มีประโยชน์ เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะได้อะไร ก็ควร
ที่จะได้เข้าใจความจริง ความถูกต้องของสิ่งที่กำลังได้ฟัง
ว่าจริงหรือเปล่า? ถูกหรือเปล่า? เป็นอย่างนั้นหรือเปล่า

มีคำถามว่า ธรรมะ ลึกซึ้งอย่างไร กำลังเห็น ใครรู้ว่าเกิด
ดับ พิสูจน์แล้วใช่ไหม? อย่างนี้ จะไม่ชื่อว่าลึกซึ้งหรือ?
ขณะคิด ไม่ใช่เห็น และ คิดเกิดขึ้นแล้วก็ดับไป ทุกอย่าง
เกิดขึ้นเพราะมีเหตุปัจจัย แล้วก็ดับไป และเดี๋ยวนี้กำลัง
เป็นอย่างนั้น

...เพราะฉะนั้น กำลังเห็นอยู่เดี๋ยวนี้ ใครรู้ว่า "เห็น" ไม่ใช่
เรา? เห็นเกิดขึ้นแล้วดับไป นี่คือความลึกซึ้งของธรรมะ
ทั้ง ๆ ที่มี ได้ฟัง เริ่มเข้าใจ แต่ก็ยังไม่ได้ประจักษ์แจ้ง
ความจริงตามที่ได้ฟัง ซึ่งผู้ที่เป็นสาวก ไม่ได้ฟังธรรมะครั้ง
เดียว แม้แต่จะอยู่ที่พระวิหารเชตวัน ได้ยิน ได้ฟังพระ
ธรรม ตอนบ่ายหรือตอนไหนก็ได้ ไปเฝ้าพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า หรือว่าถึงเวลาที่ชาวเมืองสาวัตถีมาเฝ้า ได้ฟัง
ธรรม ก็ไม่พอ...

...เพราะฉะนั้น ก็ฟังแล้ว ฟังอีก แล้วเมื่อพระผู้มีพระภาคฯ
เสด็จจาริกไปที่อื่น พระภิกษุเหล่านั้นก็ติดตามไปเพื่อฟัง
นี่ก็แสดงให้เห็นว่า ถ้าไม่มีการฟังและไม่มีการพิจารณา
ให้เข้าใจจริง ๆ จะเข้าใจ "คำ" ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ทรงแสดงตามที่ได้ทรงตรัสรู้ ได้ไหม?...

...เพราะว่า ธรรมะ ไม่ใช่เพียงแค่ฟัง มีธรรมะจริง ๆ เป็น
อย่างที่เราแสดง เพื่ออนุเคราะห์ให้เราเข้าใจถูกต้อง
จนกว่าจะรู้ความจริง ซึ่งเมื่อความจริงเป็นอย่างนี้ วันหนึ่ง
รู้ได้ แต่ไม่ใช่การพยายามด้วยความไม่รู้ ด้วยความเป็น
เรา จากความเป็นปุถุชน แล้วก็จะถึงการที่รู้ความจริงของ
สภาพธรรมะ จนไม่เห็นผิด ว่าเป็นเราอีกต่อไป นั่นก็เป็น
สิ่งซึ่งทุกคนก็เห็น ว่าต้องเป็นเรื่องที่ค่อย ๆ เป็น ค่อย ๆ
ไป ต้องเป็นผู้ที่ตรง...

...แค่คำว่า ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริง ๆ สิ่งที่มีจริง เดียวนี้ต้องมี มิฉะนั้น ไม่ใช่จากสัจจะเพราะฉะนั้น สิ่งที่มีเดี๋ยวนี้ มีจริงแน่นอน แล้วก็จริงเมื่อเกิดขึ้น ถ้าไม่เกิดขึ้นก็ไม่มี แค่นี้คะ ค่อย ๆ เข้าใจ รู้ว่ามีธรรมะทุกวัน สิ่งที่เราเข้าใจว่าเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดทั้งหมด ก็เป็นธรรมะทั้งหมด แต่ว่า ถ้าไม่ศึกษาโดยละเอียด ก็จะไม่รู้ว่าธรรมะในแต่ละวัน หลากหลายมากแค่ไหน...

...เพราะฉะนั้น การฟังธรรมะจึงเริ่มเข้าใจไม่เปลี่ยนแปลงว่า ธรรมะคือสิ่งที่มีจริง สิ่งที่มีจริงไม่ใช่ของใคร เมื่อมีปัจจัยจึงเกิดขึ้น เกิดแล้วก็ดับไป ถ้าไม่มี "เสียง" กระทบหู จะให้ "ได้ยิน" เกิดได้ไหม? ไม่ได้ ถ้าไม่มีกรรมที่จะทำให้ได้ยิน ได้ยินเกิดได้ไหม? ไม่ได้ ได้ยินเดี๋ยวนี้รู้ไหม? ว่าเป็นผลของกรรม เพราะเหตุว่า กรรมมีทั้งที่เป็นกรรมที่ดี กุศลกรรม และกรรมที่ไม่ดี คือ อกุศลกรรม เมื่อเหตุเป็นเหตุที่ดี ก็ต้องทำให้เกิดสภาพของธรรมะ คือ จิตที่ดีเกิดขึ้น เป็นผลของกรรมนั้น...

...เพราะฉะนั้น เกิดมาแล้ว ก็เป็นผลของกรรม ทำให้แต่ละคน แม้ว่าเกิดมาเป็นมนุษย์ ก็หลากหลายตามกุศลกรรมที่ได้กระทำแล้ว เช่น ขณะที่กำลังฟังเดี๋ยวนี้ ข้าไปตั้งหลายครั้ง เรื่องธรรมะคือสิ่งที่มีจริง ใครเข้าใจได้แค่ไหน มันคงแค่ไหน ไม่ลืมนะว่า มีสิ่งที่มีจริง ซึ่งยังไม่ได้เข้าใจความจริง จนกว่าจะได้ศึกษาและค่อย ๆ เข้าใจว่า ไม่ใช่เราแน่นอน เพียงเท่านั้น ละความเป็นเราที่เคยยึดถือไว้มากมายไม่ได้เลย แต่ว่า ยิ่งฟัง ยิ่งเข้าใจ จนกระทั่งสามารถที่จะประจักษ์แจ้ง รู้จริง ถึงสภาพธรรมะ ตรงตามที่ได้ฟังว่า เกิดขึ้นและดับไป...

...เพราะฉะนั้น การฟังธรรมะ เมื่อเข้าใจแล้ว ไม่เป็นโมฆะ ไม่เสียเวลา ไม่ว่างเปล่า เป็นสาระที่สุดในชีวิต เพราะว่าสามารถที่จะสะสม สืบต่อไป

อย่างทรัพย์สินสมบัติที่ได้มา จากชาตินี้ก็หมดแล้ว เป็นบุคคลนี้ต่อไปอีกไม่ได้แล้ว เป็นคนอื่นแล้ว ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน ทอง ชื้อเสียง เกียรติยศ บริวาร หรือสิ่งใด ๆ ก็ตามที่เข้าใจว่าเป็นของเรา เมื่อจากโลกนี้ไปก็เห็นกันชัดเจน ว่าไม่ใช่ของคนที่ยากไปแน่นอน...

...ก็แสดงให้เห็นว่า ตั้งแต่เกิดจนตาย มีกุศลธรรมหรือว่ามีอกุศลธรรมมาก ถ้ายังได้ฟัง ไม่รู้จักตัวเอง ว่าธรรมะที่ไม่ดี มีมากกว่ามาก

เพราะฉะนั้น จากการฟัง ก็ทำให้เป็นผู้ที่รู้จักตัวเอง แล้วก็รู้ว่า เกิดมาได้อย่างไร? และอย่างไร ๆ ก็ต้องตาย จะตายโดยวิธีไหนก็ไม่รู้ แต่แล้วก็ต้องมีปัจจัยที่ทำให้เกิดอีก แต่ไม่ใช่คนนี้อีกเลย คนที่จะเกิดสืบต่อจากชาตินี้ แม้ไม่ใช่คนนี้ แต่สืบต่อมาจากการกระทำใดๆ ทั้งหมดในชาตินี้ และในชาติก่อน ๆ ด้วย ที่จะทำให้เป็นอีกคนหนึ่ง ใหม่เอี่ยมเลยไม่ใช่คนเก่า ลืมเรื่องเก่าเสียด้วย ไม่ว่าจะภพ กี่ชาติ แต่ก็จะเป็นบุคคลที่มีอุปนิสัยต่างกัน ดีชั่วต่าง ๆ กัน ตามการสะสมที่ได้สะสมมาแล้ว...

...เพราะฉะนั้น การฟังไม่กี่คำ ที่เป็นคำจริง และเริ่มเข้าใจ
ถูกต้อง ไม่หายไปไหนเลย สะสมสืบทอดอยู่ในจิต พอมีใคร
พูดถึงธรรมะ แล้วไม่ได้พูดถึงสิ่งที่มีจริงให้เข้าใจถูกต้อง
ไม่ใช่คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะเหตุว่า พระ
ธรรมที่พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสไว้ เพื่อให้เกิดความรู้
ความเห็นถูก ความเข้าใจถูก เพราะฉะนั้น ถ้าฟังแล้ว ไม่รู้
ว่าธรรมะคืออะไร ไม่รู้จักธรรมะ ก็ไม่ใช่คำของพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า...

...เพราะฉะนั้น ต่อไปนี้ ก็รู้ได้เลยใช่ไหม? ใครพูดถึงสิ่งที่มี
จริง ๆ เดียวนี้ แล้วก็เข้าใจขึ้น ทีละเล็ก ทีละน้อย ทั้งหมด
เป็นคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า...

...แต่ถ้าไม่พูดให้เข้าใจว่าธรรมะคืออะไร ไม่มีวันที่จะ
เข้าใจว่า ธรรมะคืออะไร ก็ยังคงเป็นเรา เป็นเขา ซึ่งพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ความจริงว่า ทุกอย่างที่มีจริง
เป็นธรรมะแต่ละหนึ่ง เมื่อรวมกัน ก็เข้าใจว่าเป็นสิ่งหนึ่ง
สิ่งใดที่เที่ยง แต่แท้ที่จริง ที่รวมกันคือแต่ละหนึ่ง ซึ่งเกิด
ดับสืบทอด เพราะฉะนั้น ไม่เที่ยงเลย สิ่งหนึ่งสิ่งใดก็ตามที่
เกิด สิ่งนั้นดับ เป็นธรรมดา นี่เป็นคำของพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า...

...เพราะฉะนั้น การฟังธรรมะ ไม่ใช่รีบร้อน แต่ฟังเพื่อ
เข้าใจธรรมะแต่ละหนึ่ง จนรู้ว่า หนึ่งนั้นเป็นธรรมะ ไม่ใช่
เรา!!!...

๕. ปฐมสันทิฏฐิสุตตร

(ว่าด้วยการเห็นธรรมด้วยตนเอง)

[๓๑๘] ครั้งนั้นแล โมฬียสิวกปริพาชกเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าถึงที่ประทับ
ได้ปราศรัยกับพระผู้มีพระภาคเจ้า ครั้นผ่านการปราศรัยพอให้ระลึกถึงกันไปแล้ว จึงนั่ง
ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ครั้นแล้วได้ทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ
พระองค์ตรัสว่า ธรรมอันผู้บรรลุจะพึงเห็นเอง ธรรมอันผู้บรรลุจะพึงเห็นเอง ดังนี้ ธรรม

อันผู้บรรลู่จะพึงเห็นเอง ไม่ประกอบด้วยกาล ควรเรียกให้มาดู ควรน้อมเข้ามา อันวิญญูชนพึงรู้เฉพาะตน ย่อมมีด้วยเหตุเท่าไรหนอแล

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ดูกร สีวกะ ถ้าเช่นนั้นเราจักย้อนถามท่านในข้อนี้ ท่านพึงพยากรณ์ข้อนั้นตามที่ควรแก่ท่าน ท่านจะสำคัญความข้อนั้นเป็นไฉน? คือ ท่านย่อมทราบชัดโลภะที่มีอยู่ในภายในว่า โลภะมีอยู่ในภายในของเรา หรือทราบชัดโลภะที่ไม่มีอยู่ในภายในว่า โลภะไม่อยู่ในภายใน.

สี. อย่างนั้น พระเจ้าข้า.

พ. ดูกร สีวกะ การที่ท่านทราบชัดโลภะที่มีอยู่ในภายในว่า โลภะมีอยู่ในภายในของเรา หรือทราบชัดโลภะที่ไม่มีอยู่ในภายในว่า โลภะไม่อยู่ในภายในของเรา อย่างนี้แล เป็นธรรมอันผู้บรรลู่จะพึงเห็นเอง ฯลฯ

ดูกร สีวกะ ท่านจะสำคัญความข้อนั้นเป็นไฉน? คือ ท่านทราบชัดโทสะที่มีอยู่ในภายใน ฯลฯ โมหะที่มีอยู่ในภายใน ฯลฯ ธรรมที่ประกอบด้วยโลภะที่มีอยู่ในภายใน ฯลฯ ธรรมที่ประกอบด้วยโทสะที่มีอยู่ในภายใน ฯลฯ ธรรมที่ประกอบด้วยโมหะที่มีอยู่ในภายในว่า ธรรมที่ประกอบด้วยโมหะ มีอยู่ในภายในของเรา หรือ ทราบชัดธรรมที่ประกอบด้วยโมหะที่ไม่มีอยู่ในภายใน ว่า ธรรมที่ประกอบด้วยโมหะไม่อยู่ในภายในของเรา.

สี. อย่างนั้น พระเจ้าข้า.

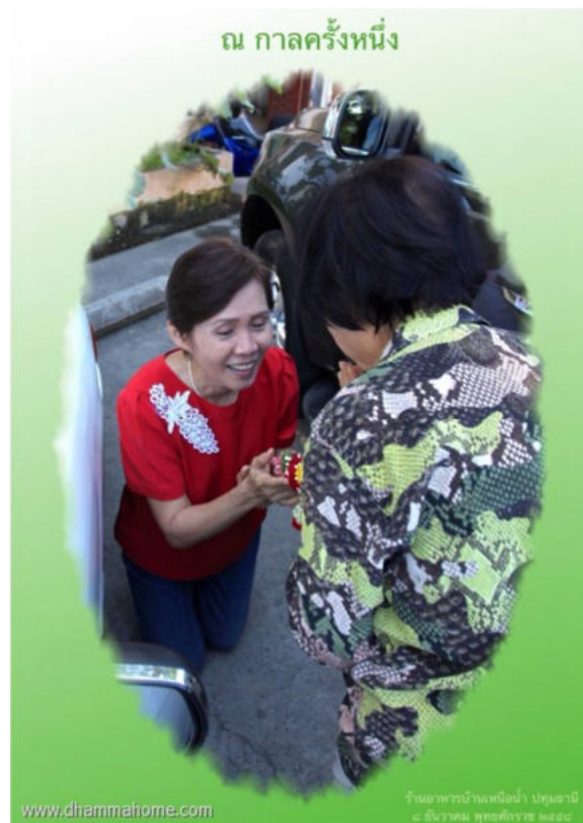
พ. ดูกร สีวกะ การที่ท่านทราบชัดธรรมที่ประกอบด้วยโมหะที่มีอยู่ในภายในว่า ธรรมที่ประกอบด้วยโมหะมีอยู่ในภายในของเรา หรือทราบชัดธรรมที่ประกอบด้วยโมหะที่ไม่มีอยู่ในภายในว่า ธรรมที่ประกอบด้วยโมหะไม่อยู่ในภายในของเรา อย่างนี้แล เป็นธรรมอันผู้บรรลู่จะพึงเห็นเอง ไม่ประกอบด้วยกาล ควรเรียกให้มาดู ควรน้อมเข้ามา อันวิญญูชนพึงรู้เฉพาะตน.

สี. ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ภาสิตของพระองค์แจ่มแจ้งนัก ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ภาสิตของพระองค์แจ่มแจ้งนัก พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงประกาศธรรมโดยอเนกปริยาย เหมือนหงายของที่คว่ำ เปิดเผยของที่ปิด บอกทางแก่คนหลงทาง หรือตามประทีปไว้ในที่มืด ด้วยหวังว่า คนผู้มีจักษุจักเห็นรูปได้ ฉะนั้น ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์นี้ขอถึง

พระผู้มีพระภาคเจ้า กับทั้งพระธรรมและพระภิกษุสงฆ์ว่าเป็นสรณะ ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าโปรดทรงจำข้าพระองค์ว่า เป็นอุบาสกผู้ถึงสรณะตลอดชีวิต ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป.

จบปฐมสันติฎฐิกสูตรที่ ๕

พระสูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปัญจก-ฉกกนิบาต เล่ม ๓ - หน้าที่ ๖๗๕

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขอบพระคุณและขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณจริยา ตระกูลวิไล
และสมาชิกชมรมบ้านธัมมะ มศพ. จังหวัดปทุมธานี ทุกท่าน
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านด้วยครับ

